

UTVIKLINGSFONDETS STRATEGI 2017 – 2020

Vi støtter fattige mennesker i deres kamp for en bedre hverdag

Vår visjon er en bærekraftig og rettferdig verden uten sult og fattigdom

INNHold

Sult og fattigdom kan bekjempes	2
Vårt bidrag	3
Visjon og verdier	4
Målgruppe	4
Fattige på landsbygda	4
Kvinner	5
Ungdom	5
Marginaliserte.....	5
Her arbeider vi	5
Våre satsinger	6
Matsikkerhet og ernæring.....	6
Klima og miljø.....	7
Økonomi og markedsadgang.....	8
Deltagelse og likestilling.....	9
Merverdi	10
Organisatoriske mål.....	12
Økonomisk bærekraft.....	12
En god og effektiv partner	12
Kompetanseorganisasjon	13
En aktør med gjennomslag.....	13

SULT OG FATTIGDOM KAN BEKJEMPES

Sult og fattigdom kan bekjempes. Gjennom FNs bærekraftsmål har verdens ledere uttrykt en felles ambisjon om å avskaffe sult, ekstrem fattigdom og miljø-ødeleggelser innen 2030. Disse målene kan nås hvis verdenssamfunnet trekker sammen. Men vi har dårlig tid.

795 millioner mennesker sulter i verden i dag, og omtrent 2 milliarder lider av feilernæring - såkalt "skjult sult". Mange av de som sulter bor på landsbygda i utviklingsland og sårbare stater, og er selv matprodusenter. Sult og feilernæring fører til sykdom og død og hindrer barns utvikling og evne til å lære. Voksnes deltagelse i arbeidslivet og evne til å ta vare på familien reduseres når det ikke er nok og sunn mat.

Matproduksjonen trues av klimaendringer og overutnyttelse av naturressurser. Sammenhengen mellom mat, miljø og utvikling er tydelig. Fattige, som er avhengige av det de selv dyrker, er sårbare når flom og tørke rammer hyppigere og kraftigere enn tidligere. I mange områder som preges av konflikt og migrasjon, er sult og matmangel både en årsak til og et resultat av den vanskelige situasjonen.

VÅRT BIDRAG

Målet med norsk bistand er å avskaffe fattigdom. Utviklingsfondet bidrar til å oppnå dette målet ved å arbeide for at fattige mennesker på landsbygda får nok og sunn mat, bedre økonomi, er godt rustet i møtet med klimaendringer og kriser og får økt makt og innflytelse over egne liv.

I strategiperioden skal vi arbeide med følgende fire tematiske hovedsatsinger:

- Matsikkerhet og ernæring
- Klima og miljø
- Økonomi og markedsadgang
- Deltagelse og likestilling

Ved å satse på klimatilpasning og klimasmart¹ matproduksjon står fattige sterkere i møte med klimaendringene. I tillegg til økt matproduksjon og tilgang til sunn mat er det vesentlig at markeder utvikles slik at det blir mulig å tjene penger og bryte ut av fattigdommen. Naturkatastrofer og klimakriser truer samfunnsutviklingen. Når krisene oppstår i områdene vi arbeider, skal vi bidra med effektive nødhjelpstiltak innenfor våre fagområder. Vår humanitære innsats skal alltid ses i sammenheng med de langsiktige behovene for bærekraftig utvikling.

De lokale utfordringene fattige møter påvirkes av globale og samfunnsmessige faktorer. Fattige mangler ofte påvirkningskraft og reell deltakelse i lokale, nasjonale og internasjonale politiske prosesser. Utviklingsfondet skal bidra til å endre de politiske og økonomiske rammebetingelsene som skaper og opprettholder fattigdom og alvorlige miljøproblemer. Vårt påvirkningsarbeid handler om å styrke sivilsamfunnsorganisasjoners evne til å bidra aktivt i prosesser som angår

1

Norad definerer klimasmart landbruk slik: "I et klimasmart landbruk legges det vekt på varige økninger av produktivitet og inntekt. Samtidig bygges det opp større motstandsevne mot konsekvensene av klimaendringer." I dette dokumentet bruker vi begrepene klimasmart, klimarobust og klimatilpasset landbruk mer eller mindre synonymt. Se forøvrig Utviklingsfondets Landbruks- og matpolitikk for ytterligere informasjon om hvordan vi arbeider med landbruksutvikling.

fattige på landsbygda. I tillegg vil vi være pådrivere for at det føres en utenriks- og utviklingspolitikk som reduserer sult, ekstrem fattigdom og alvorlige miljøproblemer.

For å nå våre mål innen de tematiske hovedsatsingene er det behov for å styrke Utviklingsfondets økonomiske grunnlag, vår kompetanse innenfor satsingsområdene og vår gjennomslagskraft.

VISJON OG VERDIER

Utviklingsfondet er en uavhengig norsk miljø- og utviklingsorganisasjon, etablert i 1978. Vi støtter fattige mennesker i deres kamp for å kunne fø seg selv og komme ut av fattigdom på en bærekraftig måte uten at det går på bekostning av miljøet.

Vår visjon er en bærekraftig og rettferdig verden uten sult og fattigdom.

Utviklingsfondets kjerneverdier – *bærekraft, solidaritet, rettferdighet og deltakelse* – skal reflekteres i arbeidet vårt.

Bærekraft: Utviklingsfondet arbeider utifra prinsippet om bærekraftig utvikling, og vårt arbeid skal bidra til å bedre livsgrunnlaget for dagens og fremtidens generasjoner miljømessig, økonomisk og sosialt.

Solidaritet: Utviklingsfondet arbeider utifra et grunnprinsipp om solidaritet med fattige i utviklingsland.

Rettferdighet: Utviklingsfondet arbeider for en rettferdig verden med grunnlag i menneskerettighetene, likestilling og demokratiske prinsipper.

Deltakelse: Utviklingsfondet arbeider for økt deltakelse for fattige i utviklingsland i prosesser som angår deres liv.

MÅLGRUPPE

FATTIGE PÅ LANDSBYGDA

I mange av verdens fattigste land bor hoveddelen av de fattige på landsbygda. Vår hovedmålgruppe er derfor fattige mennesker på landsbygda i utviklingsland, som hovedsakelig er avhengige av naturressurser og primærnæringene for å opprettholde sitt livsgrunnlag. For mange av disse er det vanskelig å dyrke nok mat til å kunne fø familien sin. De er utsatt for sult, feilernæring og inntektstap, som følge av feilslåtte avlinger, ekstremvær og naturkatastrofer. Manglende tilgang på penger, land, veiledningstjenester, teknologi og marked, samt liten påvirkningskraft hindrer fattige på landsbygda i å få nok ut av ressursene. Utviklingsfondet arbeider for at fattige småbønder skal få økt utbytte av åkeren, flere inntektskilder og større gjennomslagskraft når beslutninger tas. Vi

arbeider for bevaring av biologisk mangfold og bærekraftig forvaltning av naturressurser, da naturen skal sikre livsgrunnlaget på lang sikt. Målet er å sikre fattige menneskers livsgrunnlag og øke deres muligheter til å endre egen livssituasjon. Nedenfor beskriver vi hvilke undergrupper innenfor målgruppen vi fokuserer spesielt på.

KVINNER

Innenfor hovedmålgruppa er det spesielt viktig å få med kvinnene, som utgjør en stor del av arbeidsstyrken, men henger etter på mange områder som hemmer utvikling. FN anslår at 100-150 millioner færre mennesker ville sulte hvis kvinner fikk like rettigheter og muligheter som menn i landbrukssektoren. Kvinner bidrar i alle arbeidsoppgaver knyttet til landbruket. I tillegg har de hovedansvaret for hjem og omsorg for barn. Likestilling i hjem og landbruk bidrar til at barna får bedre helse og fremtidsmuligheter, siden mødre i stor grad bruker landbruks- og inntektoverskuddet til det beste for barna og familien: mer og sunnere mat, helse og skolegang.

I løpet av strategiperioden skal Utviklingsfondet bidra til å bekjempe fattigdom, urettferdighet og diskriminering på bakgrunn av kjønn. Vår visjon er at kvinner skal ha like gode muligheter som menn til å utnytte potensialet i landbruket. Kvinner skal være med å ta beslutninger og ha flere inntektsmuligheter. Kvinners behov og rettigheter skal være reflektert i relevante lokale og nasjonale planer og lovgivning, samt internasjonale rammeverk.

UNGDOM

Ungdom utgjør en stor andel av befolkningen i landene vi jobber. Ungdom trenger arbeid og inntekt for å bygge stabile samfunn og etablere egne familier, men fremtidsmulighetene på landsbygda blir sett på som dårlige. Landbruket skaper få attraktive og inntektsbringende jobbmuligheter, og mange migrerer til byene eller andre land grunnet mangel på jobber. Ungdom, og spesielt unge kvinner, har færre demokratiske kanaler enn voksne og lyttes sjeldnere til. Utviklingsfondet arbeider for å styrke ungdommers rettigheter og å skape attraktive muligheter i lokalmiljøene slik at ungdom kan bidra til verdiskaping i sine lokalsamfunn.

I løpet av strategiperioden vil Utviklingsfondet arbeide for at flere ungdommer blir sysselsatt og ser muligheter for en god fremtid. Vi vil også arbeide for at flere ungdommer deltar, er bevisst sine rettigheter, og påvirker beslutninger, både i lokale grasrotorganisasjoner og lokale, nasjonale og internasjonale fora.

MARGINALISERTE

Marginaliserte grupper, som urfolk, kasteløse og mennesker med nedsatt funksjonsevne, blir ofte sosialt ekskludert og diskriminert. De er blant de fattigste i sine samfunn, og har dårlig helse, manglende tilgang til ressurser og er ekstra sårbare for naturkatastrofer. Ofte hindres de fra politisk, sosial og økonomisk deltakelse. Dette fører til at de har begrenset påvirkningskraft til å endre de strukturelle forholdene som bidrar til opprettholdelse av eksklusjon og fattigdom.

I løpet av strategiperioden vil Utviklingsfondet arbeide for å bedre forholdene for marginaliserte grupper. De skal være representert i beslutningsprosesser, og deres rettigheter skal være bedre

ivaretatt i lokale, nasjonale og internasjonale lover og retningslinjer. Mennesker med nedsatt funksjonsevne skal være integrert i våre prosjekter, og det skal være bedre tilrettelagt for at de kan styrke sitt livsgrunnlag og påvirke beslutninger.

HER ARBEIDER VI

I strategiperioden 2017 - 2020 vil Utviklingsfondet ha program i Etiopia, Somalia, Malawi, Mosambik, Nepal, Guatemala og Nicaragua. Nytt i perioden er at vi utvider arbeidet i Malawi til å omfatte naboregionen i Mosambik, vi styrker innsatsen vår i Etiopia, Somalia og Nepal og konsentrerer innsatsen vår i Mellom-Amerika ved å fase ut aktivitetene våre i Nicaragua. Vi vil løpende vurdere i hvilke områder vi har nødvendig kunnskap og erfaring til å gjøre en forskjell.

Utviklingsfondet arbeider hovedsakelig på landsbygda i områder hvor vi kan være med på å forsterke norske satsinger og bidra til å oppnå de globale bærekraftsmålene om bekjempelse av fattigdom og sult. Det er viktig for oss å ha lokal kunnskap, sterke partnere og gode nettverk i områdene vi arbeider, for å skape varig endring. På sikt ønsker vi at våre program skal oppskaleres slik at de får så mye effekt som mulig. Vi vil samarbeide med diasporagrupper i Norge med tilknytning til landene vi arbeider i, lokale og internasjonale nettverk, forskningsinstitusjoner og andre relevante aktører for å oppnå best mulig resultater.

VÅRE SATSINGER

Utviklingsfondets hovedmål for strategiperioden er å styrke livsgrunnlaget for fattige mennesker på landsbygda. Dette innebærer mål om økt mat- og ernæringsikkerhet, bedre økonomiske muligheter, klimatilpasning, et sterkt sivilsamfunn og likestilling for fattige på landsbygda. Målene oppnås gjennom aktiviteter knyttet til våre fire tematiske hovedsatsinger:

- Matsikkerhet og ernæring
- Klima og miljø
- Økonomi og markedsadgang
- Deltagelse og likestilling

MATSIKKERHET OG ERNÆRING

I løpet av strategiperioden vil Utviklingsfondet:

- Bidra til økt mat- og ernæringsikkerhet og bedre helse for fattige på landsbygda.
- Bidra til produksjonsøkning gjennom klimasmarte landbruksteknikker og forbedrede veiledningstjenester.

- Bidra til å påvirke politiske rammebetingelser slik at retten til mat ivaretas og fattige bønders rettigheter styrkes.

-

For å redusere sult og feilernæring hos fattige småbønder må produktiviteten i landbruket økes. Klimasmarte landbruksteknikker har vist seg å være effektive for å øke matproduksjonen for de fattigste. Men selv om det finnes løsninger har småbønder ofte dårlig tilgang til teknologi og kunnskap om dyrkningsteknikker, dyrehold og ernæring. Vi vil derfor arbeide systematisk med å styrke veiledningstjenester og kunnskapsoverføring fra bonde til bonde. Opplæring i ernæring og bærekraftig landbruk legger et grunnlag for nok, variert og næringsrik kost til familien gjennom hele året. Det er dokumentert at barns ernæring i livets 1000 første dager har særlig stor betydning for barnets utvikling. Et sunt og mett barn tar til seg læring bedre, og et effektivt og innbringende landbruk reduserer behovet for at barna jobber på gården i stedet for å gå på skolen.

Mange bønder er avhengige av ustabile regntider for å få nok vann til avlingene sine. Kvinner og unge jenter på landsbygda må ofte gå langt for å hente vann. Dette er hardt, tidkrevende og tidvis farlig arbeid. Vi vil gi bønder lettere tilgang til vann og irrigasjon slik at de kan øke produksjonen og få nok mat og vann til familien.

Områdene Utviklingsfondet arbeider i er spesielt sårbare for naturkatastrofer og klimaendringer som ekstrem flom og tørke. Utviklingsfondet vil i krisesituasjoner bidra til å redde liv. Vi vil også handle raskt for å gjenopprette matproduksjon og husdyrbestand slik at krisene ikke forplanter seg til neste sesong.

I arbeidet med matsikkerhet og ernæring er det viktig at nasjonale lover og internasjonale avtaler ivaretar fattige bønders interesser. Det må arbeides for småbønders rett til land og for at investeringer i landbruket i større grad kommer småbønder til gode.

Utviklingsfondet vil nå målsettingene ved å:

- Øke matproduksjonen gjennom å styrke veiledningstjenester innen klimatilpasset og klimarobust / klimasmart landbruk.
- Styrke kunnskapsoverføring fra bonde til bonde gjennom 'modellbondekonsepter'.
- Øke kunnskap om mor og barns helse gjennom opplæring i matproduksjon, ernæring og sanitet.
- Sørge for bedre ernæring gjennom diversifisering av produksjonen.
- Øke tilgangen på vann og irrigasjon.
- Redde liv og gjenopprette matproduksjon og husdyrbestand i krisesituasjoner.
- Påvirke politiske rammebetingelser for å sikre lands rett til å iverksette tiltak slik at retten til mat og fattige bønders rettigheter oppfylles, i tråd med matsuverenitetsprinsippet.
- Påvirke politiske rammebetingelser slik at klimarobust / klimasmart landbruk og klimatilpasning blir inkludert i nasjonale handlingsplaner, og slik at investeringer i landbruk rettet mot småbønder økes.

KLIMA OG MILJØ

I løpet av strategiperioden vil Utviklingsfondet:

- Bidra til økt motstandsdyktighet og beredskap overfor klimaendringer og naturkatastrofer i lokalsamfunnene.

- Bidra til bærekraftig forvaltning av naturressurser og bevaring av biologisk mangfold.
- Bidra til at lokale, nasjonale og internasjonale rammebetingelser ivaretar fattige mennesker på landsbygdas behov og rettigheter.

Utviklingsfondet har en helhetlig tilnærming til måten vi arbeider med klimaendringer på i det vi jobber med økonomiske, sosiale og naturmessige forhold i et lokalsamfunn for å bidra til økt tilpasningsdyktighet. Å forhindre ytterligere forringelse av naturressursene er avgjørende for å redusere konsekvensene av klimaendringene. Rehabilitering av forringede landområder og bærekraftig skogforvaltning er viktige tiltak. Klimatjenester, systemer for værvarsling og krisehåndtering reduserer omfanget av katastrofene når de inntreffer.

Tilgang på et variert utvalg såfrø av god kvalitet er avgjørende for at fattige familier kan få et mer robust grunnlag for matproduksjon. Lokale såfrøbanker er med på å sikre bøndene tilgang til kvalitetsfrø som er egnet til lokale forhold, og bidrar til at bønder selv kan ta vare på og videreutvikle tradisjonelle sorter som er motstandsdyktige mot skiftende værforhold og plantesykdommer. En forutsetning er at nasjonale lover og internasjonale rammeverk ivaretar bønders rettigheter til såfrø.

Klimautfordringene må løses gjennom en kombinasjon av lokale tiltak og internasjonale målsetninger. Nasjonale lover og internasjonale rammeverk må ta hensyn til behovene og sårbarheten til fattige mennesker på landsbygda. Finansiering av klimatilpasning og forvaltning av biologisk mangfold må økes og innrettes slik at fattige mennesker som forvalter ressursene får sin del av utbyttet.

Utviklingsfondets vil nå målsettingene ved å:

- Øke og diversifisere matproduksjonen gjennom opplæring i og innføring av klimarobuste / klimasmarte landbruksteknikker.
- Øke landsbyers klimatilpasning, gjennom at lokalsamfunnene planlegger og gjennomfører klimatiltak.
- Bygge og organisere lokale frøbanker.
- Organisere deltakende skogforvaltning og rehabilitering av forringede landområder.
- Øke tilgangen til fornybare energikilder.
- Påvirke politiske prosesser for å sikre at klimatjenester kommer sårbare lokalsamfunn til gode.
- Påvirke nasjonale og internasjonale politiske prosesser for å styrke bønders rettigheter over såfrø.
- Styrke sårbare gruppers deltakelse og innflytelse i utforming av lokale, nasjonale og internasjonale klimatiltak.
- Påvirke politiske prosesser for å redusere klimaendringene.

ØKONOMI OG MARKEDSADGANG

I løpet av strategiperiode vil Utviklingsfondet:

- Bidra til at fattige familier på landsbygda får økte inntekter.
- Bidra til økt entreprenørskap og utvikling av forretningsmuligheter på landsbygda.

- Bidra til at investeringer og næringsutvikling kommer fattige på landsbygda til gode.

For mange fattige på landsbygda er et arbeidsintensivt og sårbart landbruk eneste levevei. For å skape bærekraftige lokalsamfunn for oppvoksende generasjoner må videreforedling utvikles, inntektsgrunnlaget utvides, bønder må sikres mer stabil markedsadgang og flere investeringer må komme småbønder til gode.

Gjennom organisering og samarbeid med private aktører og finansielle institusjoner kan bøndene forhandle frem bedre priser for varene, nå ut til større og nye markeder utenfor landsbyen, og unngå kostbare mellomledd. Organiseringen av bønder i kooperativer eller spare- og lånegrupper vil gi tilgang til økonomiske ressurser slik at bønder får økte investeringsmuligheter. Slik kan bønder lettere foredle det de dyrker, og dermed øke egen inntekt og skape arbeidsplasser.

Det er viktig at landbrukssektoren i fattige land tiltrekker flere investeringer som kommer småbønder til gode. I tillegg må handelsordninger styrke fattige bønders adgang til markeder.

Utviklingsfondet vil nå målsetningene ved å:

- Organisere bønder gjennom kooperativ og andre organisasjonsformer.
- Støtte tiltak for videreforedling og utvikling av nye inntektskilder.
- Øke tilgang til økonomiske midler for å starte egne småbedrifter gjennom mikrokreditt, investeringsmuligheter og finanstjenester.
- Styrke bøndenes kunnskap om markedsføring, salg og markeder.
- Gi relevant yrkesutdanning, spesielt til ungdom.
- Skape møteplasser mellom investorer og småbønder.
- Påvirke politiske prosesser for å endre rammebetingelser som begrenser fattiges adgang til marked.
- Dokumentere og støtte gode eksempler på næringsutvikling som kommer fattige bønder til gode.
- Påvirke politiske prosesser for å sikre at retningslinjer for ansvarlige investeringer følges.

DELTAGELSE OG LIKESTILLING

I løpet av strategiperioden vil Utviklingsfondet:

- Bidra til at sivilt samfunn og bønders egne organisasjoner har økt gjennomslags- og påvirkningskraft.
- Bidra til et demokratisk og sterkt sivilsamfunn der fattige mennesker deltar i beslutningsprosessene.

- Bidra til at fattige bønder, og spesielt kvinner, marginaliserte grupper og ungdom får styrket sine politiske, økonomiske og sosiale rettigheter.

Et organisert og sterkt sivilsamfunn er viktig for at samfunnsendringene skal skje på demokratisk vis og for at sårbare og marginaliserte gruppers rettigheter blir ivaretatt. I land hvor det er begrenset rom for deltakelse og demokratiske prosesser på nasjonalt nivå, er det spesielt viktig å styrke lokaldemokratiet gjennom samhandling mellom myndigheter og lokalbefolkningen. Samtidig er det viktig at fattige bønder, kvinner, ungdom og marginaliserte grupper deltar i internasjonale prosesser og påvirker rammeverk som har betydning for deres livsgrunnlag.

Utviklingsfondet vil nå målsetningene ved å:

- Gjennomføre påvirknings- og holdningsskapende arbeid som en del av det praktiske programarbeidet.
- Bygge kapasitet hos bonde- og sivilsamfunnsorganisasjoner i tema som organisasjonsdrift, påvirkningsarbeid og likestilling.
- Integre kjønnsperspektiv og tiltak som tar spesielle hensyn til marginaliserte og utsatte gruppers behov i program- og påvirkningsarbeidet.
- Styrke sårbare gruppers deltakelse i lokale, nasjonale og internasjonale politiske prosesser.
- Påvirke politikk som endrer rammeverk slik at de sikrer marginaliserte gruppers tilgang på ressurser og ivaretar deres rettigheter.

MERVERDI

Våre satsingsområder er sammenfallende med sentrale prioriteringer innenfor norsk utviklingspolitikk, samt internasjonale målsetninger som de globale bærekraftsmålene om å utrydde fattigdom og sult og stoppe klimaendringene. Vi bidrar til å styrke Norges innsats under klima- og miljørettet utviklingsarbeid gjennom satsingen på naturressursforvaltning, klimatilpasning, klimarobust / klimasmart landbruk, matsikkerhet og ernæring. Arbeidet med matsikkerhet og ernæring styrker den norske innsatsen innen helse og utdanning. Vi bidrar til målsetningen om å skape flere arbeidsplasser ved å arbeide med økonomisk utvikling på landsbygda. Utviklingsfondet bidrar til Norges arbeid for å sikre likestilling og demokrati gjennom bistanden ved vårt arbeid for å styrke kvinners rettigheter og lokale sivilsamfunnsorganisasjoner.

Utviklingsfondet er spesielt gode til:

- Styrking av lokalt sivilsamfunn og lokale partnere.
- Lokal forankring av program- og påvirkningsarbeid.
- Utvikling av program og metoder i fellesskap med partnere.

- Bygge kompetanse ved læring mellom partnere - både nasjonalt og mellom land.
- Koordinering av partnere og samarbeid mellom bistandsaktører.
- Likestilling mellom kjønn og inkludering av marginaliserte grupper.
- Kostnadseffektiv drift.
- Sterkt antikorrupsjonsarbeid.
- Langsiktig engasjement.
- Høy kvalitet på program- og resultatstyring.
- Gode systemer for oppfølging av prosjekter.

Utviklingsfondet har spisskompetanse innen:

- Matsikkerhet og ernæring.
- Klimatilpasning og bærekraftig forvaltning av naturressurser.
- Sammenhengene mellom matproduksjon, ernæring og helse.
- Biologisk mangfold.
- Samarbeid med diaspora i Norge.

Utviklingsfondet utvikler program sammen med lokale partnerorganisasjoner som har nær kontakt med målgruppen. Slik sikrer vi at menneskene vi arbeider for påvirker og har eierskap til prosjektene, samtidig som vi bidrar til mer deltakende og aktive lokalsamfunn. Dette legger grunnlaget for effektive tiltak som kan oppskaleres og inkluderes i nasjonale handlingsplaner.

Vi arbeider systematisk med kunnskapsbygging og erfaringsutveksling mellom partnere i programmene våre og på tvers av program. Dette omfatter styrking av lokale organisasjoners administrative og forvaltningsmessige kapasitet, økning av deres bevissthet og kunnskap om integrering av kjønns- og likestillingsperspektiv, om nye og innovative metoder og om større nettverk. Ved å inkludere partnere med ulik ekspertise bidrar vi også til en mer helhetlig tenkning hos partnerne.

Det er viktig at bistandsarbeid koordineres. Utviklingsfondet har tatt initiativ til og leder flere nettverk både i Norge og i landene vi arbeider. For oss er det en verdi at aktører som jobber innen samme felt møtes og lærer av hverandre. En koordinert innsats øker effektiviteten av bistands- og utviklingsarbeid.

Utviklingsfondet trekker relevante internasjonale politiske rammeverk ned på grasrotnivå, og involverer aktivt målgruppen og lokale partnere i arbeidet med å utforme løsningsforslag basert på lokalsamfunnenes utfordringer og praktiske erfaringer. Slik inkluderes målgruppen direkte og

indirekte i lokale, nasjonale og internasjonale politiske prosesser, og bidrar til at rammeverkene ivaretar interesser og rettigheter til fattige mennesker på landsbygda.

Utviklingsfondet arbeider for at diaspora i større grad skal benyttes som en ressurs i utviklingen og gjennomføringen av Norges bistands- og utviklingspolitikk. Vi søker selv å utnytte erfaringen og kompetansen diasporagrupper i Norge besitter i våre områder og programmer.

Vårt samarbeid med Spire, Utviklingsfondets ungdomsorganisasjon, styrker ungdomsperspektivet i arbeidet. Det styrker også vår gjennomslagskraft i Norge og internasjonalt. Gjennom Spire får nye målgrupper i Norge kjennskap til hvilke utfordringer fattige mennesker på landsbygda møter, og hvilke løsninger som trengs for å endre situasjonen.

Som sivilsamfunnsaktør spiller Utviklingsfondet og våre samarbeidspartnere en viktig rolle som både rådgiver og vaktbikkje overfor norske og lokale myndigheter. Vi utforsker alternative løsninger og har førstehåndskunnskap om lokale forhold i utviklingsland, og kan dermed komme med innspill og erfaringer som styrker den norske innsatsen. Samtidig kan vi, og skal vi, påta oss oppgaver norske myndigheter ikke kan eller ønsker å utføre. Slik komplementerer vi den bilaterale og multilaterale utviklingsinnsatsen.

ORGANISATORISKE MÅL

Utviklingsfondet skal være en ledende miljø- og utviklingsorganisasjon innen matsikkerhet, ernæring, landbruk, klimatilpasning og økonomisk utvikling på landsbygda i utviklingsland. Organisasjonen skal ha et sterkt økonomisk grunnlag. For å oppnå dette har vi satt oss følgende mål:

ØKONOMISK BÆREKRAFT

Det er et økende press på bistandsbudsjettene både nasjonalt og internasjonalt. En stor andel av Utviklingsfondets midler kommer fra Norad eller Utenriksdepartementet, og gjør organisasjonen sårbar overfor politiske endringer og skiftende økonomiske prioriteringer i norsk bistand. For at vi skal sikre et godt økonomisk grunnlag for vårt arbeid må vi til enhver tid sørge for kostnadseffektiv drift og stabile inntekter fra varierte kilder. Det er viktig for oss å sikre ansvarlig oppfølging og administrasjon av programmene våre samtidig som vi sikrer at bevilgningene våre når målgruppen.

I løpet av strategiperioden har Utviklingsfondet mål om å styrke organisasjonens økonomiske bærekraft ved å øke donorbasen slik at norske statlige midler utgjør en mindre andel av organisasjonens samlede inntekter, øke andelen innsamlede midler og styrke formålskapitalen.

Utviklingsfondet vil nå målsetningene ved å:

- Implementere handlingsplan for organisasjonens økonomi med fokus på økt donorbase og styrket egenkapital.
- Utarbeide og implementere markeds- og kommunikasjonsstrategi med fokus på økt synlighet, flere givere samt etablering av partnerskap med næringslivet.
- Bruke maks 20 % av landprogrammets totale budsjett på oppfølging, administrasjon og drift.

- Videreføre og styrke antikorrupsjonsarbeidet.

EN GOD OG EFFEKTIV PARTNER

Vi har en lang tradisjon med å basere utviklingsarbeidet vårt på sterke partnerskap. Vi samarbeider med lokale organisasjoner og eksperter i vårt påvirkningsarbeid både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Dette gir oss et lokalt fortrinn og nærhet til målgruppen. Vi vil styrke vår posisjon som en attraktiv, effektiv og kompetent samarbeidspartner.

Utviklingsfondet vil nå målsetningene ved å:

- Utarbeide og implementere partnerstrategi.
- Styrke erfaringsdeling, læring og kommunikasjon mellom Utviklingsfondets partnere.
- Støtte og styrke lokale partners delttagelse i internasjonale prosesser.
- Støtte og styrke lokalt sivilts samfunns påvirkningsarbeid og organisatoriske kapasitet.

KOMPETANSEORGANISASJON

I strategiperioden har Utviklingsfondet som mål å være en anerkjent kompetanseorganisasjon innen temaene matsikkerhet, ernæring, landbruk, klimatilpasning, biologisk mangfold og økonomisk og politisk utvikling for vår målgruppe. Vårt arbeid i utviklingsland krever faglig oppdatering, lokal og global forståelse og evne til å kommuniserer resultater av arbeidet. Utviklingsfondet skal dokumentere resultater og metoder samtidig som vi utvikler nye arbeidsmetoder. Vi skal være oppdaterte innen våre fagfelt og være en faglig sterk partner for vår målgruppe, partnere, beslutningstakere, media, forskere og donorer.

Utviklingsfondet vil nå målsetningene ved å:

- Basere vårt arbeid på ny kunnskap, forskning og erfaring fra programarbeid.
- Produsere eget kunnskapsmateriale.
- Drive informasjonsarbeid om forhold i sør og relasjonen nord / sør.
- Styrke vår koordinerende rolle i relevante nettverk.
- Etablere interne rutiner for koordinering av kunnskaps- og erfaringsdeling.

EN AKTØR MED GJENNOMSLAG

Utviklingsfondet skal påvirke utviklings- og bistandspolitikk i favør vår målgruppe. For å få økt gjennomslag for våre temaer og vår målgruppes behov på den nasjonale og internasjonale agendaen har vi mål om å styrke vår posisjon som en organisasjonen det lyttes til.

Utviklingsfondet vil nå målsetningene ved å:

- Delta i debatt og drive folkeopplysning.
- Utarbeide og implementere Markeds- og kommunikasjonsstrategi.
- Knytte påvirknings- og informasjonsarbeidet vårt tett til programarbeid og målgruppe.
- Styrke samarbeidet med Spire nasjonalt og internasjonalt.

Fra bonde til bonde

Å øke avlingene i landbruket i utviklingsland er kunnskapskrevende. Utviklingsfondet lærer opp modellbønder i effektive og bærekraftige landbruksteknikker. Deretter lærer bøndene metodene videre til andre bønder i sitt nærrområde. For mange bønder er det lettere å lære av hverandre, enn av eksperter de ikke kjenner. Dessuten vil modellbøndene ta i bruk metodene de lærer på sin egen gård, og hit kan andre komme og se hvordan det fungerer i praksis før de prøver metodene i sin egen åker.

I Malawi vil det i løpet av fem år rekrutteres 3000 nye modellbønder som igjen vil gi sin kunnskap videre til 90 000 fattige små-skala bønder og deres familier. Utviklingsfondet bruker modellbondekonseptet i flere land.

Klimatilpassede landsbyer

Klimatilpassede landsbyer er Utviklingsfondets metode for lokal klimatilpasning. Målet er at lokalsamfunnene organiserer seg slik at de selv kan identifisere klimatrusler og drive klimasmart landbruk. Klimatilpassede landsbyer fokuserer på å bygge kapasitet og kompetanse i lokale landsbyer, slik at lokalbefolkningen kan forvalte ressursene og gjennomføre tiltak for klimatilpasning på en effektiv måte. Modellen har tre hovedfaser. Den første fasen handler om å samle kunnskap og analysere problemene. I andre fase planlegges og gjennomføres klimatilpasningstiltak. Den siste fasen handler om å opprettholde og videreføre det man har fått til i prosjektet.

Metoden er utviklet i samarbeid med våre partnere gjennom pilotprosjekter i Guatemala, Honduras, Nicaragua, Nepal, Malawi og Etiopia.

Gemechu Nigatu (47) er landsbyleder i Goljo-distriktet i Etiopia.

-Vi er fem grender som har gått sammen i et kooperativ for å drive klimatilpassingsarbeid. Vi har funnet ut at vi må bevare jorden, skogen og vannet. Vi har problemer med erosjon, avskoging og tilgang til nok vann, og det kommer bare til å bli verre, sier han.

Kooperativet har blant annet bygget et enkelt vanningsanlegg.

- Det var krevende å få til i et vanskelig terreng, men mange har nytte av vanningsanlegget, og flere av oss har fått store avlinger av grønnsaker og frukt, forteller han.

(passende bilde, evt annet eks/sitat)

Honning som eksportvare

Etiopiske bønder produserer hvert år omkring 50.000 tonn honning og det finnes bikuber på nesten hver eneste gård. Honningproduksjonen er tradisjonsrik, men egner seg dårlig til storproduksjon. Honningen selges på lokale markeder, og holder stort sett ikke en internasjonal kvalitetsstandard.

Utviklingsfondet og Honningcentralen har inngått et samarbeid om å gi opplæring i birøkting i Etiopia. Sammen med lokale foredlingsfirmaer har vi gitt opplæring til over 1000 bønder som har

fått moderne bikuber, verneklær og røykeutstyr. På et år økte inntektene fra honning i gjennomsnitt med 20 %. De nye bikubene gjør arbeidet lettere og gir mulighet for større produksjon og bedre kvalitet, som igjen gir høyere pris.

Lokale foredlingsfirmaer har gjennom prosjektet fått utstyr og kunnskap til å foredle honningen slik at den møter internasjonale kvalitetskrav. Over 825 tonn honning har til nå blitt eksportert fra Etiopia til Norge.

Bildetekst: Birøkter Almaze Woldesenbet sammen med mannen sin og de nye bikubene. Innføring av bikuber på bakken, framfor høyt oppi trærne, gjør det lettere for kvinner å jobbe som birøktere. Foto: Sofi Lundin.

Frøbanker - bøndenes forsikring

Fattige bønder i utviklingsland er avhengige av å spare på frø fra innhøstingen, for å bruke dem neste sesong. Tilgang til et stort utvalg av lokalt tilpassede sorter er viktig når dyrkningsforholdene varierer. Utviklingsfondet bygger frøbanker som fungerer som en sikkerhet hvor lokale bønder både deponerer og låner frø fra banken. Lokale frøbanker sikrer biologisk mangfold og stabile avlinger.

Etter jordskjelvet i Nepal i april 2015 så vi at frøbanker spilte en stor rolle for å sikre neste sesongs avlinger. Bønder i Nepal som driver selvbergingsjordbruk mangler tilgang til gode såfrø. Lokale frøbanker forvaltes av lokale bønder og sørger for jevn tilgang av frø. I sammenheng med frøbankene drives det også ofte lokal planteforedling som avler frem nye plantesorter som er spesielt tilpasset lokale forhold.

Tre bilder fra såfrøbank som deler ut frø etter jordskjelvet (bruk ett eller 2):

Bildetekst 2 (bærer på hodet): Etter jordskjelvet bidro flere av våre såfrøbanker til å sende ut såfrø til bønder som hadde bevart frøene sine i hustaket på tradisjonelt vis, og som dermed gikk tapt sammen med huset.

Bildetekst 3 (bil): Gjennom Utviklingsfondets støtte fikk over 18,000 hushold såfrø. I såfrøpakkene var det flere typer grønnsaksfrø for at bøndene raskt kunne gå i gang med dyrking.

Fra grasrot til toppmøter

I Guatemala har Utviklingsfondet bidratt til å bygge et sterkt sivilsamfunn som påvirker nasjonale lover. Ved å koble konkrete klima- og miljøtiltak på lokalt nivå til nasjonale og internasjonale prosesser har småbønder fått økt kunnskap om internasjonale forpliktelser og rammeverk. Dette er et effektivt verktøy for å påvirke nasjonale og lokale myndigheter. Det bidrar til at lokale løsninger omformuleres til konkrete forslag når nasjonale lover utformes. En viktig del av påvirkningsarbeidet er å bygge allianser på distrikts-, nasjonalt og regionalt nivå. Bønder, urfolk og kvinner deltar i diskusjonsfora hvor de sammen med eksperter og myndigheter utarbeider forslag til strategier for å styrke deres rettigheter knyttet til klima, såfrø og forvaltning av naturressursene.

Slik har fattige bønder i Guatemala, og særlig urfolk og kvinner, fått økt innflytelse i politiske prosesser for utvikling av klimatiltak på lokalt og nasjonalt plan. Dette har bidratt til konkrete resultater i nasjonal lovgivning. De har fått gjennomslag for kravet om en garanti i klimaloven om at

finansiering fra nasjonale klimatilpasningsmidler i Guatemala skal gå til sårbare lokalsamfunn. I 2014 ble en såfrølov som satte store begrensinger på bønders rettigheter over frø opphevet.